

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

26 февруари 1991 година*

„Свободно движение на работници - Право на пребиваване - Търсене на работа -
Ограничение във времето”

По дело C-292/89

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда съгласно член 177 от Договора за ЕИО от страна на High Court of Justice, Queen's Bench Division, Лондон (Англия), в производството, висящо пред този съд между

The Queen

и

Immigration Appeal Tribunal, ex parte: Gustaff Desiderius Antonissen,

относно тълкуването на разпоредбите на правото на Общността, което урежда свободното движение на работници що се отнася до обхвата на правото на пребиваване на граждани на държави-членки, търсещи работа в друга държава-членка,

СЪДЪТ,

в състав: г-н O. Due, председател, г-н G. F. Mancini, г-н J. C. Moitinho de Almeida, г-н G. C. Rodríguez Iglesias и г-н M. Díez de Velasco, председатели на състав, сър Gordon Slynn, г-н C. N. Kakouris, г-н R. Joliet, г-н F. A. Schockweiler, г-н F. Grévisse и г-н M. Zuleeg, съдии,

генерален адвокат: г-н M. Darmon,

секретар: г-н H. A. Rühl, главен администратор,

като има предвид писмените становища, представени:

- за ищеца по главното производство, от г-н Richard Plender, QC и г-жа Geraldine Clark, barrister, упълномощени от Winstanley-Burgess and Co.,

- за правителството на Обединеното кралство, от г-н J.E. Collins, от Treasury Solicitor's Department, в качеството на представител подпомаган от г-н David Pannick, barrister,

- за германското правителство, от г-н Ernst Roeder и г-н Joachim Karl, съответно Regierungsdirektor и Oberregierungsdirektor във федералното министерство на икономиката, в качеството на представители,

---

* Език на производството : английски.

- за Съвета на Европейските общности, от г-жа Marta Aгrіо, член на правната служба, в качеството на представител,

- за Комисията на Европейските общности, от г-н António Саеіго, правен съветник, и г-н Nicholas Khan, член на правната служба, в качеството на представители,

предвид доклада от съдебното заседание,

след като изслуша устните становища на ищеца по главното производство, на Обединеното кралство, на Съвета и на Комисията, в съдебното заседание от 25 септември 1990 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 8 ноември 1990 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С Определение от 14 юни 1989 г., постъпило в Съда на 21 септември същата година, High Court of Justice, Queen's Bench Division, е поставил съгласно член 177 от Договора за ЕИО два преюдициални въпроса относно тълкуването на разпоредбите на правото на Общността, което урежда свободното движение на работници що се отнася до обхвата на правото на пребиваване на граждани на държави-членки, търсещи работа в друга държава-членка.

2. Въпросите бяха повдигнати в рамките на спор между г-н Gustaff Desiderius Antonissen, с белгийско гражданство, и Secretary of State for Home Affairs (държавния секретар за вътрешните работи), който на 27 ноември 1987 г. е решил да го експулсира от територията на Обединеното кралство.

3. Г-н Antonissen, пристигнал в Обединеното кралство през м. октомври 1984 г., все още не си е намерил работа там, когато на 30 март 1987 г. е осъден от Liverpool Crown Court на две наказания лишаване от свобода за незаконно притежание на кокаин и притежание на този наркотик с цел препродажба. Той е освободен под гаранция („on parole”) на 21 декември 1987 г.

4. Експулсирането е било наредено въз основа на член 3, параграф 5, буква б) от Immigration Act 1971 (наричан по-нататък „Закон от 1971 г.”), който оправомощава Secretary of State да експулсира чуждестранни граждани, когато тяхното експулсиране „е в обществен интерес”.

5. Г-н Antonissen е предявил иск срещу посоченото по-горе решение на Secretary of State пред Immigration Appeal Tribunal (Апелативен трибунал по имиграционни въпроси). Пред този съд г-н Antonissen твърди, че тъй като е гражданин на Общността,

той трябва да се ползва от защитата, установена от Директива 64/221/ЕИО на Съвета от 25 февруари 1964 г. за координиране на специалните мерки относно движението и пребиваването на чуждестранни граждани, основани на съображения във връзка с общественения ред, обществената сигурност или общественото здраве (ОВ 56, стр. 850). Трибуналт е счел, че, тъй като той е търсел работа в Обединеното кралство в продължение на повече от шест месеца, той повече не може да се третира като работник на Общността и да твърди, че Директивата трябва да се прилага в неговия случай. Националният съд се основава в това отношение на член 143 от Statement of Changes in Immigration Rules (НС169), приет в съответствие с Immigration Act, съгласно който гражданин на държава-членка може да бъде експулсиран, ако след изтичането на шест месеца от допускането му в Обединеното кралство, той все още не си е намерил работа и не упражнява друга професионална дейност.

6. След като искът му е бил отхвърлен, г-н Antonissen е сезирал High Court of Justice, Queen's Bench Division, който е спрял производството, за да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) За целите на определянето на това, дали даден гражданин на държава-членка трябва да се третира като „работник“ по смисъла на член 48 от Договора за ЕИО, когато той търси работа на територията на друга държава-членка, така че той да не подлежи на експулсиране, освен при условията, предвидени от Директива 64/221 на Съвета от 25 февруари 1964 г., може ли законодателят на втората държава-членка да предвиди, че такъв гражданин може да бъде принуден да напусне територията на тази държава (при възможност за обжалване), ако след изтичането на шест месеца от допускането му на тази територия той не е намерил работа?

2) В рамките на отговора на предходния въпрос, каква тежест, ако има такава трябва да се придаде от страна на съд на държава-членка на декларацията, която се съдържа в протокола от заседанието на Съвета, по време на което Съветът е приел Директива 68/360?”

7. Позовава се на Доклада от съдебното заседание за пълните подробности относно фактите по спора по главното производство, по приложимата правна уредба и по представените пред Съда писмени становища, които от тук нататък се споменават или обсъждат само доколкото е необходимо за мотивирането на Съда.

8. С преюдициалните въпроси, националният съд по същество цели да установи дали противоречи на разпоредбите на правото на Общността, които уреждат свободното движение на работници, законодателството на държава-членка да предвижда, че гражданин на друга държава-членка, който е влязъл в първата държава да търси работа, може да бъде принуден да напусне територията на тази държава, при възможност за обжалване, ако той не си е намерил работа там след изтичането на шест месеца.

9. В това отношение, се твърди, че в съответствие със строгата формулировка на член 48 от Договора, на гражданите на Общността се предоставя правото свободно да се

придвижват в рамките на територията на държавите-членки за целите само на приемането на действително направени предложения за наемане на работа (член 48, параграф 3, букви а) и б)), докато правото на пребиваване на територията на държава-членка за целите на заетостта (член 48, параграф 3, буква в)).

10. Подобно тълкуване, което би изключило правото на гражданин на държава-членка да се придвижва свободно и да пребивава на територията на другите държави-членки в търсене на работа там, не може да се приеме.

11. Всъщност, съгласно постоянната съдебна практика на Съда, свободното движение на работници е една от основите на Общността и, следователно, разпоредбите, които предвиждат тази свобода трябва да се тълкуват широко (вж., по-специално Решение от 3 юни 1986 г. по дело Kempf, точка 13, 139/85, Recueil, стр. 1741).

12. Освен това, строго тълкуване на член 48, параграф 3 би застрашило действителните възможности даден гражданин на държава-членка, който си търси работа, да си намери такава в другите държави-членки, и следователно биха направили тази разпоредба неефективна.

13. Следва, че член 48, параграф 3 трябва да се тълкува в смисъл, че изброява по неизчерпателен начин някои права, от които се ползват гражданите на държавите-членки в рамките на свободното движение на работници, и че тази свобода също така включва правото на гражданите на държавите-членки свободно да се придвижват в рамките на територията на другите държави-членки и да пребивават там за целите на търсенето на работа.

14. Освен това, това тълкуване на Договора съответства на това на законодателя на Общността, както изглежда от разпоредбите, приети за прилагането на принципа за свободно движение, по-специално членове 1 и 5 от Регламент (ЕИО) № 1612/68 на Съвета от 15 октомври 1968 г. относно свободното движение на работници в Общността (ОВ L 257, стр. 2), разпоредби, които предполагат правото на гражданите на Общността да се придвижват, за да търсят работа в друга държава-членка и следователно правото на пребиваване там.

15. Следователно трябва да се установи дали правото на пребиваване за целите на търсене на работа, както следва от член 48 и разпоредбите на Регламент № 1612/68 посочен по-горе, могат да бъдат обект на временно ограничение.

16. В това отношение, трябва да се изтъкне, на първо място, че ефективността на член 48 е гарантирана, доколкото законодателството на Общността или, при неговата липса, законодателството на държава-членка предоставя на засегнатите лица разумен срок, през който те да се запознаят, на територията на засегнатата държава-членка, с предложенията за работа, които съответстват на тяхната професионална квалификация и да предприемат, когато е необходимо, необходимите стъпки, за да бъдат наети.

17. Националният съд се позовава на декларацията, вписана в протокола на Съвета по времето на приемането на посочения по-горе Регламент № 1612/68 и на Директива 68/360/ЕИО на Съвета (от същата дата) относно премахването на ограниченията за движение и пребиваване в рамките на Общността за работниците на държавите-членки и на техните семейства (ОВ L 257, стр. 13). Тази декларация гласи, както следва:

„На граждани на държава-членка, както е посочено в член 1 (от Директивата), които се придвижват в друга държава-членка, за да търсят работа там, ще се разрешава минимален период от три месеца за тази цел; в случай, че те не успеят да си намерят работа до края на този период, може да се прекрати тяхното пребиваване на територията на тази втора държава.

Обаче, ако за посочените по-горе лица трябва да бъде поета отговорност от национална помощ (социално подпомагане) на втората държава през посочения период, те могат да бъдат поканени да напуснат територията на тази втора държава.”

18. Обаче, подобна декларация не може да се използва за целите на тълкуването на една разпоредба на вторичното право, когато, както е в настоящия случай, няма никакво позоваване на съдържанието на декларацията във формулировката на въпросната разпоредба. Следователно, декларацията няма правно значение.

19. От своя страна, Обединеното кралство и Комисията твърдят, че, съгласно член 69, параграф 1 от Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността (кодифицирана версия на този регламент с Регламент (ЕИО) № 2001/83 на Съвета от 2 юни 1983 г. (ОВ L 230, стр. 6)), държавите-членки могат да ограничат до три месеца пребиваването на тяхна територия на граждани на друга държава-членка, за да търсят работа. Съгласно посочената по-горе разпоредба, работник, който е безработен, който е придобил право на обезщетения в една държава-членка, и който отива в друга държава-членка, за да търси там работа, запазва правото си на такива обезщетения за максимален период от три месеца.

20. Този довод не може да се приеме. Както правилно отбелязва генералният адвокат, няма необходима връзка между правото на обезщетения за безработица в държавата членка по произход и правото на пребиваване в приемащата държава-членка.

21. При липсата на разпоредба на Общността, която да определя срок за пребиваването на гражданите на Общността, които търсят работа в държава-членка, могат да останат там, един период от шест месеца, като този, който е определен в посоченото по главното производство национално законодателство, по принцип не изглежда, че не е достатъчен, за да позволи на засегнатите лица да се запознаят, в приемащата държава-членка, с предложенията за работа, които съответстват на тяхната професионална квалификация и да предприемат, при необходимост, необходимите мерки, за да бъдат наети и, следователно, не застрашава ефективността на принципа за свободно движение. Обаче, ако след изтичането на въпросния срок засегнатото лице представи доказателства, че то продължава да си търси работа, и че то разполага с реални

възможности да бъде наето, от него не може да се изисква да напусне територията на приемащата държава-членка.

22. Следователно на поставените от националния съд въпрос трябва да се отговори, че не противоречи на разпоредбите на правото на Общността, които уреждат свободното движение на работници законодателството на една държава-членка да предвижда, че гражданин на друга държава-членка, който е влязъл в първата държава, за да търси работа, може да бъде принуден да напусне територията на тази държава, при възможност за обжалване, ако той не си е намерил работа там след изтичането на шест месеца, освен ако засегнатото лице представи доказателства, че то продължава да си търси работа, и че разполага с реални възможности да бъде наето.

По съдебните разноски

23. Разходите, направени от правителствата на Обединеното кралство и Федерална република Германия, както и от Съвета и Комисията на Европейските общности, които са представили становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело има характер на инцидентен установителен иск в производството, висящо пред националния съд, последният следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпросите, поставени пред него от High Court of Justice, Queen's Bench Division, о Определение от 14 юни 1989 г., реши:

Не противоречи на разпоредбите на правото на Общността, които уреждат свободното движение на работници законодателството на една държава-членка да предвижда, че гражданин на друга държава-членка, който е влязъл в първата държава, за да търси работа, може да бъде принуден да напусне територията на тази държава, при възможност за обжалване, ако той не си е намерил работа там след изтичането на шест месеца, освен ако засегнатото лице представи доказателства, че то продължава да си търси работа, и че разполага с реални възможности да бъде наето.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 26 февруари 1991 година.

Подписи